

SRPEN 2000

Obecní NOVINY

VYDÁVÁ OBEČNÍ ÚŘAD V KUNČICÍCH POD ONDŘEJNÍKEM

Prázdny se přehouply do druhé poloviny a mnozí z nás, především ti co trávili dovolenou v našem kraji, potvrdí, že jim dovolená doslova a do písmene „vypršela“. Jestliže patříte k těm, které náleží pěkného hříbku dokáže potěšit, jistě mi dáte za pravdu, že ta dovolená nebyla přece jen „nahouby, ale na houby“. Vám, kteří máte dny dovolené teprve před sebou přejeme, aby se Vám opravdu vydařily, vždyť příjemná dovolená nezávisí jen na počasí, ale především na Vás samých.

— redakce —

obecní úřad informuje

Sběr nebezpečných odpadů, velkoobjemových odpadů a železného šrotu

Připomínáme, že v sobotu 23. září 2000 proběhne v naší obci, v letošním roce již podruhé, jednorázová akce sběr nebezpečných a velkoobjemových odpadů a také sběr železného šrotu. Na jaře se tento sběr uskutečnil 29. dubna 2000.

Význam akce je v jednorázovém vyčištění obce od všech druhů odpadů a pro občany je jedinečnou příležitostí zbavit se bezplatně problematických odpadů.

Sběr nebezpečných odpadů provede firma Marius Pedersen a.s., Malé náměstí 124, 500 01 Hradec Králové, provozovna Ostrava, Markvartovická 1148, 748 01 Hlučín, tel.: (069) 504 11 69, fax: (069) 504 11 67 na následujících stanovištích:

- u zastávky ČSAD „u lávky“ (dolní část obce)
- u kostela (dolní část obce)
- u Huřarství (aut. zastávka)
- u čerpací stanice vody (poblíž autobusové točny—transformátoru)

(časové rozmezí sběrné akce na jednotlivých stanovištích bude upřesněno v příštích Obecních novinách)

V uvedené době bude moci každý občan Obce Kunčice pod Ondřejníkem bezplatně odevzdat na tomto místě k likvidaci následující odpady:

olejové automobilové filtry, plechovky se zbytky barev, monočlánky, autobaterie i s elektrolytem, zářivky, znečištěné láhve a sklo od chemikálií, zbytky přípravků na hubení škůdců a postřiky, staré kosmetické přípravky, staré léky, vyjeté motorové oleje, mořidla a rozpouštědla, plastové obaly a nádoby od škodlivin, opotřebené pneumatiky, hadry znečištěné barvami, oleji a vazelinou, obaly od sprejů, televizory, ledničky, rádia, domácí elektrospotřebiče.

— sběru se budou moci zúčastnit také majitelé rekreačních chat v katastrálním území Kunčice p. O., avšak pouze ti, kteří mají na obecním úřadě podanou „Příhlášku do systému nakládání s komunálními odpady dle vyhlášky č.1/1998 Obce Kunčice p. O. ze dne 30. 9. 1998.“ Jedná se o odpad vyprodukovaný na území Obce Kunčice p. O.

— sběr bude provádět specializovaná firma za účasti pracovníků obecního úřadu, popř. ochránců přírody

— při této akci nebudou odebírány odpady podnikatelů, vzniklé při podnikatelské činnosti. Podnikatelé se mohou s firmou, která bude sběr provádět domluvit na individuálním odvozu, popř. si likvidaci odpadu uhradí přímo na místě — adresa (tel., fax) firmy je uvedena ve třetím odstavci tohoto článku

Tato akce je pořádána a hrazena obcí již pátý rok a bude prováděna pravidelně i v příštích letech (zřejmě dvakrát za rok). Žádáme proto občany, aby s touto službou již každoročně počítali a svůj nebezpečný odpad (podle specifikace uvedené v ON) si během roku doma ukládali na vhodném místě, nedávali jej do popelnic a jiných sběrných nádob v obci a vyčkali na jednorázový sběr těchto odpadů pořádaný obcí.

Sběr velkoobjemových odpadů

Za účelem likvidace velkoobjemových odpadů, který nelze uložit do běžných popelnic na domovní odpad, zorganizoval obecní úřad sběr těchto odpadů rovněž na sobotu dne 23. září 2000.

Do přistavených kontejnerů je možno bezplatně uložit např. matrace, hadry, které nejsou znečištěné ropnými produkty, části nábytku, WC mísy, umyvadla, koberce, lirolea, kočárky a pod.

Do kontejnerů nesmí být ukládána stavební suť, tráva, větve stromů, uhynulá zvířata a jiný organický odpad. Železný šrot bude sbírán samostatně.

U každého sběrného místa bude pověřený pracovník, který v případě potřeby upřesní skladbu ukládaného odpadu. Respektujte prosím jeho pokyny.

Stanoviště kontejnerů a doba možnosti uložení velkoobjemového odpadu budou upřesněny v příštích Obecních novinách.

Sběr železného šrotu

Souběžně se sběrem nebezpečných a velkoobjemových odpadů proběhne v Obci Kunčice pod Ondřejníkem dne 23. září 2000 sběr a odvoz železného šrotu. Sběr provedou členové místního Sboru dobrovolných hasičů. Železný šrot nebude vykupován, odvoz bude proveden zdarma. Veškerý nepotřebný železný šrot mohou občané uložit k silnici, odkud bude naložen a odvezen. Sběrné vozidlo bude projíždět po těchto trasách:

křižovatka u nemocnice, kolem dřevěného kostelíka k prodejně pod Stolovou. Zpět kolem p. V. Běčáka čp. 100, p. Fr. Běčáka čp. 570, p. L. Oprštěného čp. 500, dále kolem p. Zavadila čp. 280, p. Sosenské čp. 133 až pod les. Od penziónu Karolína přes Koliby k prodejně na Maralovém kopci, zpět k železničnímu přejezdu kolem penziónu Stavbař. Odtud přes autobusovou točnu k nádraží ČD, dále pak okolo prodejny „Šodek“ po Valašské cestě k penziónu V. K. (dříve Vítkovice), k obecnímu úřadu a jeho okolí. Sběrné vozidlo bude dále projíždět po okresní komunikaci od nemocnice po Tichou, od zastávky ČSAD „u lávky“, zpět po pravé straně potoka Tichávka, Rakovcem na Frenštát pod Radhoštěm po p. Rudolfa Slaninu, zpět přes Humbarek okolo Mateřské školy Dolní ke kostelu.

Předem děkujeme všem, kteří přispějí k ochraně životního prostředí v naší obci.

Ing. Tomáš Hrubíš, starosta obce

AGROCENSUS 2000

Od 1. 9. do 30. 11. 2000 bude probíhat v České republice celostátní terénní zjišťování Agrocensus 2000, organizované Českým statistickým úřadem. Toto zjišťování se vztahuje jak na právnické subjekty (zemědělská družstva, společnosti s r. o., akciové společnosti), tak na samostatně hospodařící rolníky a fyzické osoby, jež naplňují tak zvané prahové hodnoty hospodaření, kterými jsou:

• 1 hektar zemědělské půdy vlastní nebo pronajaté, nebo • 15 arů intenzivních plodin (intenzivních sadů, vlnic, venkovní zeleniny, květin), nebo • 3 ary skleníků a pařenišť, nebo • 1 ks skotu, nebo • 2 ks prasat, nebo • 4 ks ovcí a koz, nebo • 50 ks drůbeže, nebo • 100 ks králíků nebo kozešinových zvířat.

Toto šetření provedou tazatelé, proškolení Českým statistickým úřadem, kteří se prokáží průkazem, jenž je opravňuje provádět šetření. Dále budou vybaveni příslušnými výkazy a pokyny pro šetření.

Proto prosíme, pokud vás tazatel navštíví, abyste ho

neodmítli, sdělili mu požadované údaje a byli mu nápomocni při vyplnění tiskopisu Agrocensus 2000. Tazatel je vázán slibem mlčenlivosti a získaná data budou publikována pouze v úhrnech za okresy. Jen společně s vámi se nám podaří zvládnout tento náročný úkol, jenž je součástí světového sčítání zemědělců, které organizuje Organizace spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO) každých 10 let.

Český statistický úřad

Oznámení. Dne 26. 7. 2000 byl nalezen svazek klíčů. Majitel si je může vyzvednout na obecním úřadě.

— obecní úřad —

Kaštany napadla klíněnka

Klíněnka jírovcová je drobný, okrově hnědý motýlek s bílou kresbou na křídlech. Měří se složenými křídly 4 mm, v rozpětí 7—12 mm. Napadá výhradně jírovce maďal, známý pod zlidovělým jménem koňský kaštan. Vyžírá vnitřní pletivo listů, které se pak krouťe, usychají a předčasně opadávají. Okud klíněnka pochází se přírodovědci teprve dohadují. Neshodují se ani v tom, jak proti ní postupovat a jaké mají kaštany vyhlídky do budoucna.

Dospělé klíněnky se líhnou kolem 10.—25. dubna z kukel přichycených na spadáném listí a soustřeďuje se na kmenech jírovců do výšky 2—3 m po dobu 1 týdne. V tomto okamžiku lze škůdce nejcitelněji zasáhnout postříkem.

Larvy škůdce dosahují velikosti až 5—6 mm. Uvnitř listí si spřádají hedvábně jemný kokon, ve kterém přežívá kukla. Z těchto kukel se mezi 10. až 30. červnem líhnou motýli 2. generace, kteří se opět po dobu asi 1 týdne sdružují na kmeni stromu. Toto je poslední příležitost jak zasáhnout škůdce.

K odpadu listů na stromech zasažených 2. generací klíněnky jírovcové dochází již v červenci.

Samičky produkují v ranních hodinách feromon, který přitahuje hmyz opačného pohlaví. Tým vedený chemikem Alešem Svatošem dokázal objevit i chemickou strukturu této látky. Co s takovým vynálezem? Pomocí přírodního produktu, který pro životní prostředí nepředstavuje zátěž můžeme nyní přivábit samečky klíněnky, kam se nám zlíbí — tedy do jakékoliv pasti.

Klíněnka jako zavlečený druh nemá rovnocenného nepřitele (například cizopasný hmyz), který by reguloval její stavy. Entomologové poprvé narazili na klíněnku jírovcovou v roce 1985 v Makedonii, kde se pustila do kaštanů u Ohridského jezera (odtud latinský název *Cammerraria ohridella*). Vzápětí se začala lavinovitě šířit všemi směry — o tři roky později „dobykla“ okolí rakouského Lince, v roce 1992 ji poprvé spatřili obyvatelé jižního předměstí Vídně, rok nato se objevila v německém Pasově, na Znojemsku, v Bratislavě i v západním Maďarsku. V roce 1995 si klíněnky mohli poprvé všimnout Pražané, vloni obsadila jižní Polsko a Berlín. Očekává se, že příští rok dorazí k baltskému pobřeží.

Stromy reagují na napadení klíněnkou už v příští sezoně tím, že vytvářejí menší, tužší listy, případně omezí počet květů, a tedy i plodů — kaštanů.

Protože kukly přečkávají zimu na spadáném listí, je velice důležitou ochranou stromů shrabování listí, jeho spálení nebo kompostování.

Pavla Jalůvková

Mnoha ljeta zdrávi byli, mnoha ljeta živižo...

V měsíci srpnu oslaví svá životní jubilea tito naši spoluobčané:

- 90 let *Vlasta Soukupová*
- 86 let *Irena Doležilková*
- 80 let *Helena Blažková*
- 80 let *Josef Olivka*
- 75 let *Marie Valášková*
- 60 let *Jana Ručková*
- 60 let *Ludmila Klečková*
- 60 let *Václav Kovalský*

V červenci oslavil 80 let pan *Emil Štochel*.
Omlouváme se za pozdní blahopřání.

Všem jubilantům přejeme hodně zdraví, lásky a optimismu do dalších let.

Připomínky a návrhy na úpravu jízdního řádu ČD pro osobní vlaky jedoucí v obvodu OPŘ ČD Ostrava, pro období platnosti 2001/2002

Referát dopravy a silnic Okresního úřadu ve Frýdku-Místku žádá ve smyslu směrnic o projednání a zpracování jízdních řádů ČD, o předložení návrhů a připomínek pro sestavení nových jízdních řádů vlakové osobní dopravy pro obd. platnosti 2001/2002.

Žádáme občany, aby návrhy a připomínky k jízdnímu řádu ČD předložili v termínu do 25. srpna 2000 na OÚ v Kunčicích p. O.

Oldřich Harabiš

Výzva všem živnostníkům – podnikatelům

Obecní úřad zpracovává nový telefonní seznam obce.

Obracíme se proto s výzvou na občany — podnikatele a živnostníky, kteří mají zájem o zveřejnění své podnikatelské činnosti v telefonním seznamu Obce Kunčice pod Ondřejníkem, aby podali na obecní úřad jméno nebo název firmy, předmět podnikání, adresu a telefonní číslo do 31. 8. 2000.

— obecní úřad —

Upozornění

6. září—23. září 2000 — MUDr. Chovančíková

Dovolená

Po čas její nepřítomnosti bude zastupovat v ordinaci v Kunčicích p. O. MUDr. Fajkusová ve dnech:

8. 9. 2000 8.00—12.00 hod.

12. 9. 2000 12.00—16.00 hod.

14. 9. 2000 12.00—15.00 hod.

19. 9. 2000 12.00—16.00 hod.

21. 9. 2000 12.00—15.00 hod.

Během trvání dovolené bude v běžnou ordinaci dobu přítomna zdravotní sestra, kterou můžete kontaktovat v případě potřeby.

Frenštátské slavnosti

V době od 1. do 3. září 2000 budou probíhat Frenštátské slavnosti za účasti folklorních souborů: DUPÁK a ČERVÁNEK z Hradce Králové, JISKŘIČKA z Plzně, HANDRÁČEK z Kunovic, RADHOŠŤ a JAVOŘINA z Rožnova pod Radhoštěm, MALÝ BESKYD ze Zubří, RADHOŠŤ z Trojanovic a frenštátské soubory ZÁHUNÍČEK, MALÝ SEDMIKVÍTEK a SEDMIKVÍTEK, zahraniční soubory KRIVÁŇ z Východné, VLADISLAVIA z Wodzislawi a HOLUBJANKA z Kunčic pod Ondřejníkem

V rámci programu slavností vystoupí folklorní soubory i v okolních obcích. V naší obci proběhne vystoupení v sobotu 2. září 2000 v 17 hodin v sále na Huťarství.

Bližší informace budou uvedeny na plakátech.

— obecní úřad —

Joža plastik

výroba technických nádrží ❖ septiků, vodoměrných šachet ❖ jímek atd. ❖ výroba z plastu
tel./fax: 0656/74 50 94, mobil:0602/55 66 89, 76 01 30

BAZÉN SERVIS

- * zahradní a interiérové bazény
- * příslušenství
- * zastřešení bazénů
- * sauny
- * prodej na splátky

VLADIMÍR ŽÁRSKÝ
Sedlnice 179, 742 56 Sedlnice
tel./fax: 0656/745094, mobil: 0602/760130

NABÍDKA PLYNOSERVISU

**Máte problémy s kotlem?
Teče Vám málo teplá voda?
Zarůstá Vám kotel vodním kamenem
nebo vápencem?
Potřebujete provést prohlídku, vyčištění
nebo opravu?
Čekáte dlouho na opraváře
nebo nejste spokojeni se servisem?**

- Nabízím Vám:
- ❖ opravy do 12 hodin
 - ❖ opravy 24 hodin denně
 - ❖ služby o sobotách a nedělích
 - ❖ rychlou a poctivou práci
 - ❖ značkový odborný servis

Zkuste si zavolat: tel. **0603 81 68 47**

Plynoservis Jiří Kovalský, Veřovice 361

PŘEKLENOVACÍ ÚVĚR S KONSTANTNÍ SPLÁTKOU

KONSTANTA STAVEBNÍ SPORITELNA

Nabízíme Vám zcela ojedinělý produkt na současném trhu, který Vám umožní rychle vyřešit finanční stránku Vašich bytových potřeb mezi které patří: koupě pozemku, stavba nebo koupě domu, koupě bytu, přeměna nebytových prostorů na bytové, přebudování, modernizace nebo jakákoli úprava domu či bytu, úhrada závazků: nevýhodné úvěry, vyplacení dědických podílů, úhrady družstevních podílů, plynofikace a řada dalších možností, které souvisí s bydlením. Překlenovací úvěr Konstanta nabízí kromě obecných výhod stavebního spoření ještě něco výjimečného:

- nízký počáteční vklad
- úroková sazba pouze 6,9 %
- konstantní měsíční splátka 0,7 % z celkové půjčky po celou dobu splácení.

Příklady:	úvěr	vklad	splátka
	50 000	14 300	350
	100 000	28 600	700
	250 000	71 500	1 750

Podrobnější informace vysvětlíme na telefonu 0656 850424 nebo 0604 751164 nebo ochotně přijedeme a vysvětlíme u Vás.

Rostislav Hurník — Kunčice pod Ondřejníkem 583

KTM—WOOD

Mobilní pásová pila

(s 5letou praxí)

Požez kulatiny u domu

Veškeré stavební i stolařské řezivo

Podmínka: zásuvka 380 V do 100 m

1 m³ — 590 Kč

Tel.: 0656/85 04 49, 0656/85 02 79, 0656/85 00 16

POZOR!! od 14. 8. 2000 POZOR!!

ZVEME VÁS DO NOVĚ OTEVŘENÉHO

HOLIČSTVÍ — KADEŘNICTVÍ

V KUNČICÍCH P. O. NA HUŤARSTVÍ V 1. PATŘE

NA VAŠI NÁVŠTĚVU SE TĚŠÍ:

DRAHOSLAVA TALAVÁŠKOVÁ

MOB. 0606 251953 (OBJEDNÁVKY)

JANA RAŠKOVÁ

MOB. 0604 875879 (OBJEDNÁVKY)

PROVOZNÍ DOBA:

PO—PÁ 7.30—17.30, SO 8.00—12.00

**Koupíme rodinný dům nebo zděnou chatu
s garáží, zahradou v Kunčicích p. O. — horní konec**

Tel.: 069/692 53 85, 0656/85 03 69

Zdeněk Šrubař

Tomáš Garrigue Masaryk *a naše obec*

(Pokračování úryvku z připravované studie ke 150. výročí narození)

Masaryk na Parmovicích

Je nepochybné, že prof. Masaryk naši obec navštívil a vizitaci parmovického ústavu provedl. Potvrzují to tři na sobě nezávislé prameny:

1. — Tehdejší starosta obce Antonín Pustka ve svých „Pamětech“ (str. 110)

2. — Novinový článek v „Moravském východu“ č. 5, roč. III., z 28. 10. 1937 redaktora Fra Ore (pravděpodobně pseudonym spisovatele Františka Horečky):

...„navštívil také pan profesor s chotí? a dcerou Alicí léčebnu v Kunčicích na Parmovicích, kde provedl svého kolegu z Ameriky, aby mu ukázal na ústavě, jak pokrokovým jsme národem.“ Datum návštěvy autor bohužel neuvádí.

3. — A tím nejpádnějším důkazem je zápis ve velkokunčické farní kronice na straně 37 uprostřed, provedený nenapodobitelným rukopisem pátera Bedřicha Konaříka:

„Ústav býval každý rok navštěvován různými osobnostmi (jmenuji prof. Masaryka, prof. Kratochvíle, malířku Vlčkovou, spis. Jelínka, různými poslanci a lékaři, uměleckými osobnostmi etc.). Bůh dej, aby válka neučinila podnikům těmto úplný konec!“ (kopie uvedena ve 3. části z května 2000).

Bohužel, přes usilovné a systematické pátrání, ve

TGM v době, kdy Parmovice navštívil

kterém nám pomáhalo několik významných institucí nejen z našeho kraje, ale i z Prahy, se nepodařilo přesné datum Masarykovy návštěvy doložit.

Z dosavadních výsledků bádání vykrytalizovaly dvě konstrukce.

Varianta A — návštěva se uskutečnila v r. 1912

Varianta B — návštěva Parmovic proběhla v r. 1913 — jak uvádí Pustka.

V obou případech se návštěvy pravděpodobně uskutečnily v prázdninových měsících, protože dcera Alice, která otce doprovázela, v letech 1910 — 1914 měla vyučovací povinnost na lyceu v Praze a dovolená mimo prázdniny je málo pravděpodobná.

Z dokumentů Masarykova ústavu ČAV v Praze, z tiskových zpráv té doby a dalších archiválií vyplývá, že neznámým Američanem, který doprovázel Masaryka a Alici ve Velkých Kunčicích by mohl být jeden z této čtveřice:

— Keneth Dexter Miller — reverend z New Yorku

— Joel B. Hayden — reverend z New Yorku

Pobyt těchto dvou Američanů byl sledován okresním hejtmanstvím ve Vsetíně a je doložen policejní zprávou ze Vsetína z října r. 1913.

— Kerner (Koerner) — profesor historie z Chicaga (navštívil Rak.—Uh. v r. 1913)

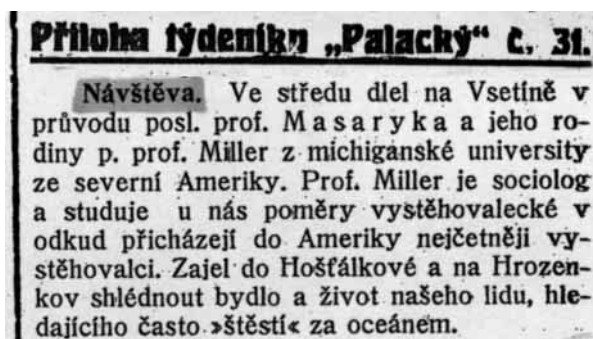
— H. A. Miller — profesor Michiganské univerzity (bytem v Olivet, stát Michigan). Tento Američan byl podle všech zatím dostupných materiálů nejpravděpodobnějším hostem rodiny Masarykových, ovšem v roce 1912.

Jak jsem již uvedl, všichni prokazatelně náš kraj v Rakousku před první světovou válkou navštívili a s Masarykem se velmi dobře znali.

Pro variantu A (1912) také hovoří skutečná přítomnost Masaryka na přelomu července a srpna 1912 na Valašsku.

Karel Bubela v článku „Masaryk, Vsetín a Vsace“ uvádí, že ve středu 31. 7. 1912 přijel TGM s rodinou (určitě paní Charlotta a dcera Alice) na Vsetín a že ho doprovázel sociolog H. A. Miller, profesor michiganské univerzity. Miller zde přijel studovat vystěhovalecké poměry, zajel na Hrozenkov a také do Hošťálkové.

Millerův pobyt u nás v r. 1912 potvrzuje i zpráva v novinách „Palacký“ č. 31, roč. VI. z 2. srpna 1912 v příloze „Vsacké noviny“.

Proti variantě B — návštěva 1913 — hovoří také to, že Masaryk na jaře 1913 těžce onemocněl a po uzdravení se počátkem léta vypravil na zotave-

nou na ostrov Capri. Charlotta s ním poslala Alicí. V té době nikdo z nich netušil, že jsou to poslední klidné prázdniny. (R. Sobotka)

Na Capri bydleli poblíž náměstí „v hotelu, který patřil Čechu panu Kosinovi,“ píše Alice, „otec každé dopoledne pracoval. Měl rozepsané „Rusko a Evropa“ a korigoval.“

Tam také poznal nadaného sochaře Vojtěcha Sapíka (* 8. 4. 1888 v Polské Ostravě, žák Suchardův), který tu portrétoval Gorkého. Mladý sochař později padl, právě první den svého pobytu na frontě 1. světové války († 4. 7. 1916).

Na Capri se Masaryk seznámil se spisovatelem Gorkým a jeho paní. V jejich společnosti poprvé uslyšel píseň „Teče, voda teče,“ která až k slzám dojala Maxima Gorkého (vlastním jménem A. Peškov).

„Jen velký národ můž mít takové písně,“ prohlásil slavný ruský spisovatel.

Historik K. Kubela také nepředpokládá návštěvu v r. 1913. Cituje z publikace Ctibora Nečase: „T. G. Masaryk a východní Morava“ ze strany 88: 23. července 1913 píše TGM po návratu z Capri dr. J. Kraiczovi: „Zatím nemohu nikam, musím být v Praze, dokud se sněmovní situace nevyjasní, myslím jsi, že po 15. září budu již moci do okresu a snad na několik dní k Vám do Meziříčí. Masaryk.

Je skutečně doloženo, že Masaryk se dostal k nám na Valašsko až v říjnu téhož roku (4. 10. — Bystřice p. H., 5. 10. byl ve Vsetíně, 6. 10. pak ve Val. Meziříčí).

Další pobyt u nás mu překazily narychlo svolané poslanecké porady v Praze.

K variantě A — návštěvě v r. 1912, se kromě historičky J. Fabiánové z muzea ve Valašském Meziříčí, přiklání i dr. Stanislav Polák, vědecký pracov-

ník Masarykova ústavu ČAV v Praze — autor Masarykova životopisu „T. G. Masaryk — za ideálem a pravdou“ — MÚAV ČR 2000, když píše:

„Mohu pouze dát za pravdu Vaší hypotéze, že nejpravděpodobněji k té návštěvě došlo v roce 1912. Jak svědčí jeho korespondence o letních prázdninách toho roku Masaryk pobýval skutečně dlouho (ovšem s přestávkami) ve Valašském Meziříčí. Dvojice jeho listů v rozpětí jednoho týdne (1. 8. b. m. /G. Dubskému/ a 7. 8. , z Val. Meziříčí /C. Duškovi/) by pak mohla ukazovat směrem zmíněné hypotézy. V prvním z obou totiž stojí slova:

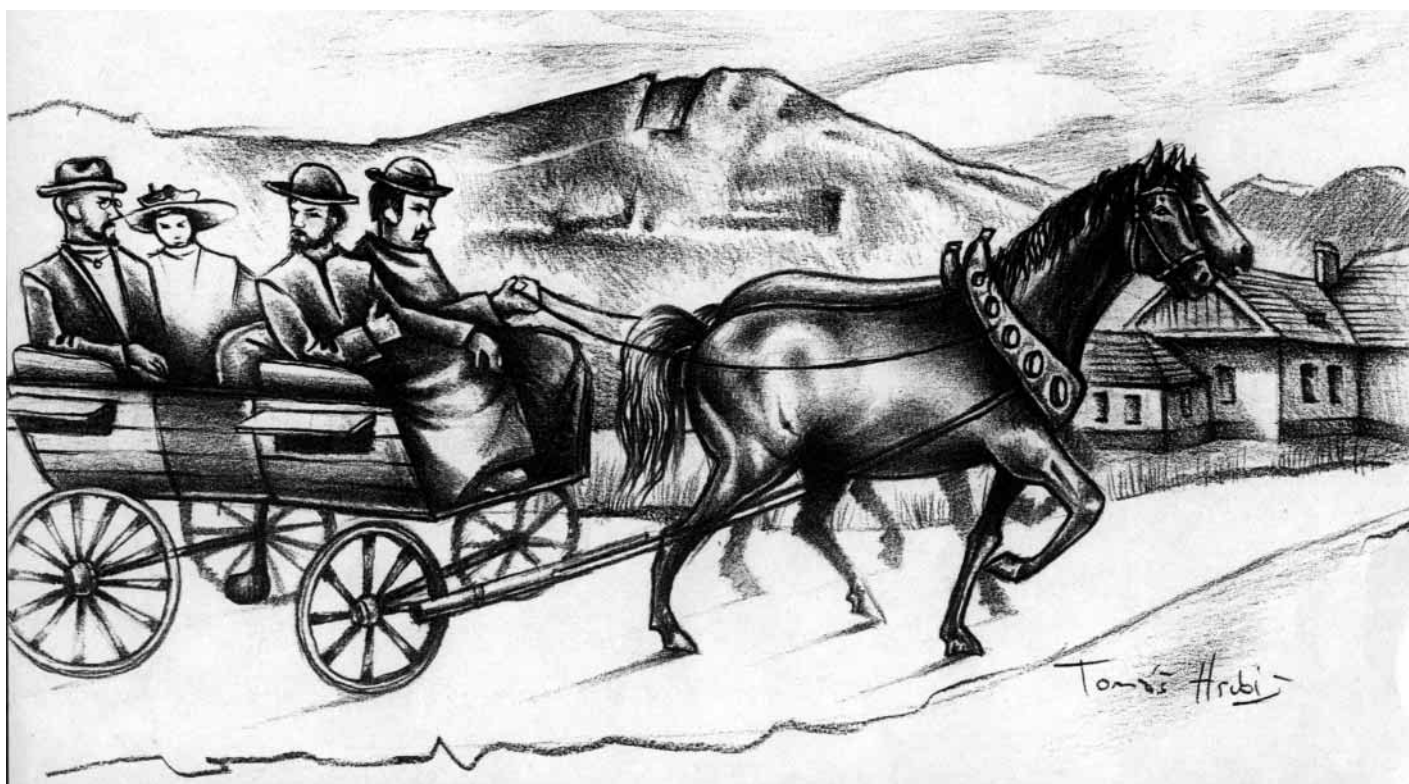
„Zde je dost dobře — pracuju o své knize, dochází dost hostů (Američané obzvláště), to mne trochu vyrušuje.“ Druhý dopis pak je datován přímo ve Valašském Meziříčí.

Lze si představit, že jedním z těch Američanů byl právě onen prof. Miller a že s ním pak Masaryk navštívil Velké Kunčice, v jejich blízkosti prokazatelně pobýval už o týden později.

Vím, že tato konstrukce je velmi chatrná, ale nic určitějšího Vám bohužel v tuto chvíli skutečně nemohu sdělit.“

Musím tedy zatím počítat se skutečností, že pantáta Pustka se ve svých „Pamětech“ asi mýlil. Mýliti se je ovšem lidské, zvláště, když uvážíme velký časový odstup od události („Paměti“ byly vydány v r. 1938).

Je tedy velmi pravděpodobné, že Masaryk s dcerou Alicí a prof. Millerem mohli některý z dalších dnů roku 1912, na doporučení Alice, věnovat prohlídce abstinentské léčebny u nás ve Velkých Kunčicích — zvláště také proto, že zařízení bylo jediné v Českých zemích rakouského mocnářství.

Dr. Storch veze TGM, Alicí a prof. Millera na Parmovice. — Kresba Tomáš Hrubý, 15 let

== SPRÁVA LÁZNÍ „SKALKA“ ==

VE VEL. KUNČICÍCH-SKALCE p. Radhoštěm
na MORAVĚ.

Sanatorium.

A tento problém by sociologa ze země, kde podobných zařízení byly již vybudovány desítky, mohl velmi zajímat!

Druhým pádným argumentem mohla být popularita Konaříkova experimentu, který byl třem velmi zvědavým odborníkům takřka na dosah ruky — sotva 30 km. A vlakové spojení bylo vynikající (Tenkrát jezdilo 10 vlaků v obou směrech).

Je také velmi málo pravděpodobné, že prof. Miller by na Valaško přijížděl každý rok. (Fabiánová)

Tato významná trojice, tedy Masaryk, dcera Alice a prof. Miller, přijela pravděpodobně dopoledním vlakem jednoho prázdninového dne na přelomu července a srpna 1912 ze směru od Valašského Meziříčí.

Po vystoupení z vlaku se vzácní hosté neznámého Kunčičana dotazovali na ústav. Ten prý v domnění, že to jsou lázeňští hosté, ukázal jim cestu do Lázní Skalka. (Pustka)

Lázně Skalka

Ve Velkých Kunčicích pod Radhoštěm na Moravě

Založil je v r. 1902 ostravský lékař MUDr. Jan May (nar. 1869 v Turnově, zemřel 1931 v Praze). Lázně a sanatorium sloužily převážně ostravským horníkům. May se stal jejich prvním ředitelem. Jako lázeňského lékaře si přizval z Prahy svého švagra MUDr. Bohumila Müllera (nar. 1870 v Praze), který r. 1904 se svou ženou Bělou převzal polovinu vlastnického práva (Jan Folprecht).

„Lázně tyto, zařízení na základě nejnovějších vymožeností vědy lékařské,“ píše v reklamní brožurě spisovatelka M. Procházková, „nalézají se v rozkošné a tolika půvaby slynoucí krajíně východní Moravy na jižním úpatí Ondřejníka, obklopené dokola rozsáhlými a majestátnými horami.“

Jsouce opřeny o chránivou hradbu chojných i listnatých hvozdů a povýšeny nad malebnou mosaikou hájů, luk, roztroušených vil a valašských domků, leží lázně Skalka ve výši 512 m nad hladinou mořskou a skýtají přeskvostný pohled na celé panorama horské od Lysé hory až po posvátný Radhošť.

Svou krásou a romantikou uchvátí každého, ať již chorého, jenž zdraví v těchto místech hledá, tak i zdravého, který jen po letním odpočinku touží. A zkoumáme—li“, píše dále spisovatelka Procházková „co jest vlastně hlavní podstatou všeho toho půvabu, přicházíme k nezvratnému závěru, že to jsou právě hory, které činí je tak krásným.“

I náš světoznámý cestovatel Stanko Vráz sám přiznal, když Kunčice navštívil, že jest jen málo míst na světě, jež by tolik půvabu a krás poskytovaly, jako tento kousek Valašska, nazvaný „Moravským rájem.“

Přístup severnímu větru zamezuje Ondřejník (964 m) a vzduch čistý, ozonem prosycený jest pln kořeněné vůně. Kolem lázní zřízeny jsou úpravné promenády a krásné letní procházky, zejména na hory. Ústav tento hodí se dobře jako místo léčebné a klimatické.

Pohled na panorama hor z hotelu a lázní

Lázně byly velmi dobře vybaveny a poskytovaly především léčbu hydroterapeutickou, tj. koupele v chladné nebo horké vodě, koupele aromatické a parní, skotské sprchy, koupele v slatinném minerálním bahně, zvaném fango (rašelina se těžila a vozila z údolí mezi Smrkem a Kněhyní, zvaného Podolánky) a koupele uhličitě (Folprecht).

V r. 1908 z vážných rodinných důvodů Dr. May i Dr. Müller končí své působení v Lázních Skalka a objekt je v r. 1909 zakoupen Báňským společenstvím ostravko—karvinských báňských podniků. Vedení léčebného ústavu převzal MUDr. Bartoloměj Storch (nar. 1867, popraven v koncentračním táboře). Byl to člověk lidumilný, obětavý a dodnes je na něj s láskou vzpomínáno.

Havíři — pacienti byli prý u místních obyvatel zejména u mládeže velmi oblíbeni. Havířské ženy jezdily sem do Kunčic za svými muži a po dobu jejich léčby se ubytovávaly po chalupách a chodily s nimi na vycházky.

V době 1. světové války byly v lázních umístěni ranění vojáci. Objekt tedy sloužil jako lazaret.

R. 1940 bylo sanatorium přestavěno. Místo hospodářských budov byly zřízeny garáže a prádelna. Po druhé světové válce v letech 1948—1949 byl z prostředků UNRA postaven nový léčebný pavilon podle návrhu Ing. arch. Jaromíra Moučky. Je to střízlivá, elegantní, třípatrová budova a nachází se na louce lemované stromovým lázeňského areálu. Celý ústav byl v té době přejmenován na Hornický léčebný ústav Zdeňka Nejedlého.

Z poválečných návštěvníků lázní se vzpomíná na Petra Bezruče, Oldřicha Nového a mnoho dalších osobností.

Od 1. března 1952 se stal majitelem lázní československý stát prostřednictvím OÚNZ. Byla zde zřízena pobočka okresní nemocnice. Tím vlastně skončila zdejší lázeňská éra a objekty od té doby slouží dodnes v rámci státního zdravotnictví. (Folprecht)

Když se zmíněná trojice objevila v lázních, samozřejmě, že se omyl rychle vysvětlil a byla sjednána náprava.

„Ze Skalky dovezl ústavní lékař Dr. Storch celou společnost kočárem na Parmovice,“ píše pantáta Pustka.

Vlastně to nebyl kočár ani fiaker, ale lehká bryčka pro čtyři osoby, která byla součástí vozového

Bryčka

Náboj kola bryčky

parku sanatoria a používala se k dopravě pacientů a lázeňských hostů a k různým vyjížděním. Vyrobita ji firma Bří Jamborové a spol. v Miloticích nad Bečvou. Byl do ní nejčastěji zapřahán pár bílých koní, které zpravidla řídil pan Hynek Uhlář.

Současný majitel tohoto historického povozu Ing. Pavel Řezníček upřesňuje a doplňuje historii bryčky. V r. 1932 ji koupil od ústavu kunčický kněz P. Ignác Chytil (nar. 17. 12. 1875, zemřel 18. 4. 1940, farářem v letech 1923—40), kterého otec Josef Řezníček dopravoval k bohoslužbám do nově postaveného dřevěného kostelíčku v horní části obce. Stejnou službu potřeboval i jeho následovník P. Hugo Schneider (nar. 14. 8. 1904, zemřel 1984, farářem v letech 1940—80). V pozdější době dopravu bryčkou nahradily automobily, a ta se nakonec ocitla ve stodole u Řezníčků č. p. 74.

Jestliže se doprava hostů z lázní Skalka udála tak, jak ji popisuje starosta Pustka, musel spřežení MUDr. Storch kočírovat sám, protože bryčka je čtyřmístná. Když jsem si ověřoval u pamětníků, kteří Storchu znali (paní Křenová, paní Soukupová a další), zda by pětapadesátiletý dr. Storch byl schopen řídit spřežení s tak významnou návštěvou, byl jsem ujištěn, že by to dokázal.

O průběhu prohlídky protialkoholního ústavu na Parmovicích, její délce a programu nemáme žádnou informaci. Pustka píše, že se návštěva stejným způsobem, tedy bryčkou, dostala zpět na horní konec obce do hotelu „U Glatteho“ (nyní Skalka), kde poobědvala a odpoledním vlakem se vrátila do Valašského Meziříčí. Dobu pobytu prof. Masaryka a jeho doprovodu v naší obci odhaduji na 4 až 5 hodin.

Konec VI. části, vydáno jako příloha Obecních novin, srpen 2000. Pokračování příště